

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za čertert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za čertert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXII.

V Ljubljani 23. malega travna 1869.

List 17.

Mlada Italija Piju IX.

Med drugimi neštevilnimi vošili, ki so jih prejeli sv. Oče o petdesetletnici, je posebno znamenito vošilo italijanskih mladenčev. Do 1500 mladenčev — vsak z belo in rumeno rožo — je bilo 14. aprila pred namestnikom Kristusovim. Izročili so mu svojo adresu v imenu italijanske katoliške mladine in 63.000 frankov v spričevanje svoje darežljivosti do sv. Očeta, v poterjenje svoje naj priserčniši vdanosti do namestnika Kristusovega. Zanesljivo znamnje, da Italija je katoliška in papežu vdana, so veliki darovi, ki jih od velikih davkov tako stiskana Italija vender neprenehoma pošilja svojemu preljubljenemu papežu v pomoč. „Unità catt.“ je samo v dveh dneh (7. in 8. tega m.) prejela 31.835 frankov v ta namen. Čez vse veselo pa je, da se je mladina jela tako goreče in očitno poganjati za svojo katoliško reč, akoravno prav za prav Macini in Garibaldi s svojimi pajdaši še sedita na laških vseučilišnih stolih in sta si bila že svesta, da bode mladina slepo derla za njima. Kar neprevidoma se je razlegla pred nekaj časom novica, da se je v Bolonji napravila družba katoliških mladenčev, katerih prvo pravilo je, katoliško vero očitno in neprestrašeno spoznavati, v vsih njenih zapovedih jo spolnovati, in prizadevati si, da se je tudi drugi ne sramujejo. Drugo pravilo, podpirati sv. Očeta in braniti njegove pravice in svetno oblast z besedo in pisanjem.

Predsednik te družbe v Bolonji je verli mladi advokat Aquaderni. V Benedkah, v Milanu, Brešii, Padvi, Neapelnu, Rimu, Genovi, Torinu in skorej po vsih večjih mestih so se ustanovile podružnice, in povsod pristopajo k družbi sinovi naj boljših in naj imenitniših deržin. To je prava „mlada Italija“, res vredna tega imena. Mladina pa je serčna in iznajdena, torej se ni čuditi, da menda ravno ta verla mladost je sprožila misel, da naj se petdesetletnica Pija IX slovesno obhaja. Laška mladina utegne tedaj ondi zopet katoliško vero poživiti, ktero so v pregrehab ukoženi starci masoni ali mavtarji v malo letih že skorej zateptano menili, in so res marsiktere preblage mladenče pohujšali in spačili, pa vender tudi teh katoliške zavednosti niso mogli opleniti, ktera se zdaj toliko močneje zbujuje, kolikor živejše mlado ranjeno serce občuti, da brez prijaznosti svojega Stvarnika mu živeti ni mogoče.

Ni popisati, kako priserčno je bilo sprejetje tega blagega cveta pri Piju IX. Mladeneč Aquaderni in za njim J. Margotti, vrednik lista „Unità catt.“, sta zaporedoma brala adresi, prvi za mladino, drugi ko namestovavec omenjenega dnevnika. Obe ste bili sprejeti z veliko dopadljivostjo od sv. Očeta. Nato prične Pij IX

govoriti s toliko priserčnostjo, zgovorništvom in polnostjo serca, da je bilo vse do zdihljejev ginjeno. Pij sam, do solz omečen, je govoril ko oče, ko papežkralj. Pomenljive in znamenite so besede v tem govoru: Blagoslovil bom skorej vso Italijo, ker skorej vsa je katoliška. Ali kako bom une blagoslovil, ki vere nimajo in ki merijo vero in družbinstvo razdjati? Ako jih ne morem blagosloviti, bom pa zanje molil. Ako jih ne morem ljubiti kakor sinove in vernike, jih bom ljubil kakor zgubljene in nesrečne... Tedaj, dragi moji mladenči, jaz sem z vami in vi ste z menoj. Vojskovati se moramo zoper zmoto, pri neprijatlih gledati, da strup izpravimo iz njih serc, in ohraniti one, ki so še dobri. Tudi moramo k Bogu obračati tiste, ki niso še čisto odločeni za to, kar je dobro in pravo. Opomnili so jih sv. Oče poslednjič na mladenča sv. Lorenca, kako zvesto vdan je bil svojemu papežu sv. Ksistu, ter so jim priporočili, da naj tudi doma pri tovarših enake misli in občutke obujajo. Prikupili pa so se dragim mladenčem na novo s tem, da so ob koncu blagovolili namestovavce raznih družb peljati seboj v svoje stanovanja ter so jim skazovali raznotere predrage darila, ki so jih dobili tiste dni iz vseh strani sveta.

Devištvo v Jezusu.

(Poleg francoskega.)

(Konec.)

Posel tacih družic je zročil Bog devicam; in one živé po zgledu Marije D., zveršujejo djansko skerblijnost sv. cerkve in njihovo devištvo je v pravem pomenu vodivno. Odpovedale so se vsemu človeškemu hrepenenju, vsemu pozemeljskemu poželenju, vso svojo prostost, vso gorečnost hranijo le za reč Božjo, za prid duš. Bolj ko so tesno združene s sercem Jezusovim, bolj jih on ogreva z gorečimi žarki svoje ljubezni do duš, bolj deli on ž njimi žejo za njihov blagor in zaželenje le njemu se darovati.

Preštejte, če morete, družbe devic, katerih ena bolj kot druga plamtí hrepenenja, le dušam v prid se darovati; zmislite si le eno daritev, ktere bi one vsaki dan ne pokladale na darilnik ljubezni do bližnjega; imenujte le eno potrebo, za ktero bi ne skerbele. Device po samostanih odrejaó otroke primerno vsem stopnjam družinskega življenja, delijo poduk bolj odrasli mladini, varujejo enim biser čistosti in nedolžnosti, druge pripravljajo na pot spreobrnjenja; — ne ena reva jim ne odide, povsod delujejo, kjer je treba duše rešiti. Kjer so matere, ki pozabijo svojo dolžnost, ali so nesposobne jo zverševati, povsod nahajamo device, ki namestujejo prave matere. Neverniki v Kini in Zinzibaru pogledujejo se osupnjeni, ko ondi tujke z rahlo priserčnostjo

sprejemajo in odrejaajo revne otroke, zapušene od lastnih mater; čudijo se in stermé, ker nič ne vedó od onega čeznaravnega materstva izvirajočega iz devištva, ki se tako loči od živalskega ali naravnega, kakor nebo od zemlje.

Taka čeznaravna materna skerbljivost se pri tem ne daruje le duši, njena priserčnost se razširja tudi na telo. Koliko tolažil poznajo device za telesne reve, koliko slajšil za vsakoršne težave! Gotovo da, ljubezen deviških mater, ki se kaže djansko pri telesnih terpljenjih in težavah, je veliko plemenitejši in viši kakor vdanost naravnih mater. Take matere vodi le ena misel, da je namreč človek samo eno bitje, obstoječe iz duše in telesa, in da je telo zarad zveze z dušo častitljivo in neprecenljive vrednosti. Glejmo tudi, s kako materno skerbjo čuje cerkev, da se posvečuje truplo njenih otrok, kolikokrat ga ona mazili, kako slovesno ga položi v zemljo še potem ko se duša loči od njega in se ima v prah poverniti. Kakor pa device prevzamejo od Cerkve materstvo, ravno tako prevzamejo od nje tudi ljubezen do telesa, ki vedó, da je živo svetišče sv. Duha. Koliko je napráv, katerih glavni namen je sicer za duše skerbeti, ki pa vendar vsaki dan napašajo veliko število lačnih; koliko je zopet družih napráv, katerih prvi namen je skerbeti za telo, akoravno ne zamenjajo pri tem dušnega blagra; koliko jih redi sirote, tolaži revne, ozdravlja bolnike, streže starčkom; v koliko napravah si nahajajo matere taki, ki so jih že zgubili, še celo taki, ki bi jih ne mogli imeti zarad svoje starosti ali pa zavoljo nesrečnega svojega rojstva, starčki namreč in najdenci. To je čudež, ktereга dela devištvo sredi človeštva v tisuč družbah že osemnajst sto let po vseh krajih.

Kako so si glave belili modrijanje poganski, kakor Platon ali Aristotel, da bi iznašli kako zdatno zdravilo za kužno bolno družinstvo; toda zastoj so iskali sredstva, ni jim ga bilo moč najti v navadi. Kako bi bilo pač tem modrijanom pri sercu, ko bi bili vidili v pre-roškem zamaknjenji to, kar vidimo mi vsak dan v resnici — neizmerno ševilo napráv, ktere je vstanovilo devištvo, da bi pomagalo vsem revam, tolažilo vse porterte; čuda vdanosti, ki se godé vsak dan po teh samotnih krajih; žene, kakoršnih ni poznal stari čas; žene, ki so device in (po duhu) matere ob enem, toliko bolj sposobne prenašati teže materne, kolikor manj jih veže kaj na svet: žene prostovoljno nerodivne ali po božji moči matere brezštevlnih otrok, rodivne z zgledom vdanosti spodbadajočim naravne matere k enaki ljubezni, rodivne še bolj z dobrotami, ktere delé zapušnim vsake verste. Ko bi bila mogla slutiti Platon in Aristotel take prizore v zgodovini človeštva, bi li ne bila osupnjena čudenja, ali bi ne bila veselo pozdravila onega dne, o katerem bo prisvetila na obzorji človeštva zvezda devištva? —

In glejmo, prečudna prikazen! Kar ne bi bili mogli gledati brez začudenja pošteni pagani, gerdijo in psujejo kristjanje, kristjanje, ki bi morali slaviti plemenito versto čistih duš, le mislijo kako bi device zatirali; oni, ki bi morali veselo povzdigovati junaško darežljivost, hočejo v imenu nekega družinskega napredka zatreti vse te vdanosti, pustiti vse zlege brez zdravila, vse pregrehe brez jeza, ki bi se jim ustavljal! Prašamo pa, je li tako zadolženo zaslepljenje, tako gerdo sovraštvo vsega dušnega in telesnega blagra mogoče pri človeku samem na sebi? Ali ne prihaja ta besnota, s ktero preganjajo može in žene, ki ne zahtevajo družega nego prostost in pravico žertovati se v srečo svojih bližnjih, od onega, ki je morivec od začetka?

H.

Tri mesce na Jutrovem.

XXXVI.

(Kapela oznanjenja v Nazaretu in Marijna hišica v Loreti.)

Ni skorej dopovedati, kako prijeten je ta kraj; kakor v Betlehemu v kapelici rojstva Zveličarjevega, tako se tudi v Nazaretu na mestu oznanjenja človek ne more naveličati. Prav radi smo hodili v ta kraj maševat, pa tudi sicer molit, dokler smo bili v Nazaretu. Vreden je kraj Marijne biše, da ga nekoliko popišem.

Kapela Marijnega stanovanja je v veliki cerkvi Marije Device oznanjenja. Ta cerkev je bila zidana od cesarice sv. Helene, pozneje zlepšana, l. 1263 pa po egiptovskem sultanu Bibars-u Bondukdaru čisto razdjana. Sedanja cerkev je bila zidana l. 1620 in razširjena v polovici 18. stoletja. Zidana je zdaj vse drugač, ker nekdanj je bila to širjava, kar je zdaj daljava in segla je do vrat v prostornem dvoru, kjer se še vidita dva polomljena stebra. Zato ima cerkev zdaj prav čudno podobo in ni velika. Ker je cerkev brez prave ladije, ima človek kmali ko vanjo stopi pred seboj véliki altar, ki je pa veliko više od druge plani in se gre k njemu po dvojnih stopnicah ob strani. Ravno v sredi pred vélikim altarjem pa se gre po 17 marmornih stopalnicah v zemljo, namreč v kapelo, kjer je stala hišica Marije Device. Kako pa, da je pod zemljo? Razdertine od večkrat razdjane cerkve in mesta so storile, da je to svetišče tako globoko pod zemljo. Pri novem zidanji cerkve so raji do kapele vhod napravili, in cerkev na posipinah zidali, kakor pa da bi bili toliko posutja odpravljali. Gre se v votlino od juga proti severu. Po teh stopnicah tedaj se pride na mesto Marijne nekdanje sobice; prostor je 17—18 čevljev dolg in 8—9 čevlj. širok. Véliki altar v ti kapeli, oznanjenje Marije D., je ravno spredej, še za stopnjo naprej; stranska altarja sta nekoliko bolj nazaj, in sicer ob desni, ko se notri pride, ss. Joahim in Ana, ob levi pa sv. Angel Gabriel. Ker s tem pisanjem utegne kdaj kak Slovenec priti v uni sveti kraj, naj to reč še nekoliko bolj razlagam. Véliki altar je nekoliko naprej — iz sobice že v kamro izrinjen; prava hišica je segla čez prvo štaplo nazaj, kjer se doli pride, pa za štaplo v oddelek vélikega altarja, in njena dolžina je poprek. Sredino so oo. frančiškani zato izrinili dalje v votlino, da so altar postavili, ker daljna votlina sega še precej deleč v zemljo. Hišica Marijna je tedaj stala pred neko votlino (groto) ob hribu, kakor je pogosto pri hišah v Nazaretu, ker mesto je na obrežje naslonjeno. Véliki altar stoji vstrič zida, ki je stena ali pregraja med sobico in kamrico, in na drugi strani te stene ali zadej za velikim altarjem je zopet postavljen altarček. Tako so 4 altarji v kapeli, kjer je Marija stanovala, in se 4 ss. maše lahko ob enem opravljajo. V tem altarji zadej je prav lepa podoba sv. deržine, ki jo je podarila menda ces. avstrijska rodovina. Pod vélikim altarjem na tleh je na marmorni beli ploši napis.

Verbum caro hic factum est.

Beseda se je tukaj včlovečila.

Ravno nad tem napisom nezmernege pomena je več srebernih svetilnic z večno lučjo.

Precej za altarjem sv. angela Gabriela, že na prostoru kamrice, sta vstrič dva stebra, katerih eden, ki je bližej vel. altarja, zaznamnjuje mesto, kjer je Marija stala, drugi pa mesto, kjer je stal angel pri oznanovanji. Pervi steber je tako prebit, da je zgornji del kakor bi v zraku visel, ker je le z zgornjim delom na višavi priterjen. Mavri so ga bili namreč o ropanji prebili, ker so menili, da je denar v njem. Kjer je altar sv. Joahima in Ane, tam je bila kuhinja takrat, ko je Marija Devica ondi stanovala.

Ob desnici zraven vel. altarja so vrata, da se gre za altar in dalje v votlino. Ta prostor je utegnil služiti za živinčeta, ali za kar si bodi. Od tod so izbite vrata tudi v samostan, ki je precej zraven cerkve. Obok nad pravo hišico je narejen, nad drugo votlino dalje v zemljo pa je natorna skala.

Ko smo bili prvi pot v tej duplini, me je naš potni vodja ali „prezident“ gosp. baron Eberl, konzist. svetnik in špiritval v Linc-u, pri večerji interpeliral ter pobaral, če sem našel kaj podobnosti med to kapelo in med kapelo ali Marijno hišico v Loreti. Vedil je namreč, da sem tudi v Loreti bil. Odgovorim mu, da že nekoliko. Nato me je gospod baron, ki je precej nagle kervi, nevoljno kavsnil, da nisem vedil, ali bi se jezil ali sramoval. Nikakor namreč ni mogel tega slišati, da bi bila kaka podobnost med tema krajema. Sej tudi ni to kaka verska resnica. Bili smo v prvo le hitro malo po verhu pogledali to svetišče, in ko smo prišli čez nekaj dni s Taborja in Tiberije nazaj v Nazaret, smo šli še enkrat ta kraj ogledat. Ko je gospod predsednik to pot vse vidil in ogledal ter razlago slišal, je neprevidoma ves véren postal; posebno ga je presunilo, ko je naš spremljevalec pravil, da je pred kaj časom bilo prišlo nekaj protestantov, ki so na tanko ves prostor premerili in našli, da je dolžina in širjava čisto in ravno tista kakor v Loreti (privzemši debelost zidú sv. hiše). Nasprotoval je še, rekši, ako je loretanska hišica iz opeke (cegla), kakor se misli, potem gotovo ni res, da bi bila ravno tista. Brat samostanski pa, ki se čisto nič ni poganjal za to ali uno, temuč nam le pravil, kar se vé in govori, je za terdno rekel, da loretanska hišica nikakor ni iz opeke, ampak iz mehkega, nekoliko rudečkastega kamna, kakoršnega je tukaj (po Nazareškem) dosti, in iz kterega je tudi tista miza (Mensa Christi) gornjega mesta, ki se pripoveduje, da so Kristus in aposteljni večkrat na nji jedli in kar je tudi čisto verjetno. Ako bi koga mikalo viditi omenjeni kamen, iz kakoršnega je bila zidana hiša Marije Device, ali na katerem so večkrat jedli, aposteljni z Zveličarjem, mu s tem lahko postrežem, ker ravno od znožja omenjene mize sem ga dobil velik kos po čast. Br. Benvenutu, s katerim sem se bil prijazno soznalil. Imeli so namreč ravno takrat več šiber od tiste velike skale, ker so kapelo popravljali, v kateri je taista, in so blezo zavoljo ravnote tlaka tudi skalo pri znožji nekaj vravnali.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Prihodnjo nedeljo bode duhovno opravilo pri sv. Jurju na ljubljanskem gradu, pa cerkvice ne bo celi dan odperta, ampak le zjutraj od 8—11 in popoldne od 3—6. Ob 9 zjutraj bo sv. maša s pridigo, in popoldne o 4½ pete litanije.

Od sv. Katarine. Milo pojó zvonovi in naznanujejo faranom, da so očeta zgubili. In res, naš gospod oče Štefan Perjatel so po kratki pa hudi bolezní za pljučnico 15. aprila umerli. Ranjci gospod so mnogokrat potožili, da jih persi bolijo, in bolezní niso našli še le v misijonu v Polhovem gradu, temuč so jo že saboj k nam prinesli; vedno so bolehalí, težko dihali. Gospod Perjatel so bili prav goreči in zvesti v spolnovanji svojega poklica; ako bi bil to prvi vir njih bolezní, je njih hvala toliko večí. Kakor domá, tako so radi delali v vinogradu Gospodovem tudi drugod; in kjer so jih potrebovali, so radi pomagali. Kako so jih spoštovali farani in okolica, nam je kazal njih pogreb v saboto, 17. aprila. Vkljub slabemu vremenu je bilo obilno domačih in drugih iz sosednjih fará, med njimi deset duhovnov. Ko so že nekteri gospodje duhovni za ranjcega maševali, so o pol 9 vzdignili truplo in nesli v cerkev. Gg. duhovni odpojo bilje, nato stopijo na leco

preč. gosp. korar Peter Urh, in so po besedah sv. Pavla: „Žalujte, pa ne kot tisti, ki ne upajo“ v 1. delu govorili, kako je današnji dan v resnici dan solz za oslabele starše v visoki starosti, kterim so bili ranjci gospod edina pomoč; za brata, na kterega novo mašo letos so se že veselili; za farmane, kterim so bili zvest pastir; — v 2. delu so razlagali tolažila, zlasti ker so ranjci gospod v poklicu umerli in so zdaj v boljši deželi, in ako so tudi v naj lepši starosti, v 44. letu življenja in 20. letu mašništva umerli, so vender v kratkih letih mnogo lét dopolnili. Naj bodo gospod Štefan vsem znancem in prijatom v molitev in spomin priporočeni!

V Kranju je izvoljen za deželnega poslanca od „Slovenije“ priporočeni g. dr. Jak. Razlag. Izmed 77 glasov jih je dobil 67. — Gospod korar Kramar so po vsem tem, da so se očitno volitvi odpovedali in da so sami kakor volivec pričujoči ljudem pojasnovali, koga naj volijo, vender dobili 7 glasov. To je očitno znamenje, koliko zaupanje ta gospod imajo, kar utegne še prav priti. —

Z Gorenškega, 13. aprila. — Že dolgo časa smo brali po časnikih, ki zastopajo cerkvene zadeve in interese, o veselih in sijajnih pripravah, ki so se snovale več ali manj zelo po vsem našem cesarstvu in tudi po zunanjih državah gledé na preveseli dan 11. aprila tega leta, o kterem se je imela praznovati v večnem Rimu tudi za to preimenitno staro-slavno mesto kaj redka slovesnost zlate nove maše po vsem zemeljskem krogu občé ljubljene in čez vse mere spoštovanega višjega cerkvenega poglavarja in papeža Pija IX; — svesti smo si pa, da enako bodo tudi zdaj po skončaníh slovesnostih časnikarji, katoliški cerkvi prijazni, in morda tudi neprijazni, pisarili mnogo, kako se je ta dan tu ali tam praznoval in obhajal, in sicer vsim dobrim katolikom na naj večje veselje in čast, cerkvenim sovražnikom in neznabogom pa berž ko ne na veliko ihto in togoto. Pa, — kar je, je; slovenski in verni naš narod je gotovo vkljub marsikakemu očitnemu in skrivnemu zagriznjencu 11. dan aprila 1869 zapisal s častnimi čerkami v knjigo svoje zgodovine, kar bo spričevalo na stoletja, kako se je on veselil tega dneva in kako ga slavno praznoval. K mnogim naznanilom, ki ti bodo, predraga nam „Danica“, gotovo od vsih strani naše poštene katoliške Slovenije došle, ponudim Ti tudi jest kratek popis, kako smo Papež-Pijeve zlate maše spomin pri nas v Železnikih pričeli, obhajali in skončali. — Programa nismo nič posebnega imeli, pa snovalo se je nekako eno iz družega tako, da popisati zamorem skle-poma lepo versto cerkvenih in tudi drugih svečanost.

Pričela je slovesnost naša šolska mladina že v saboto, 10. aprila, o zgodnjem jutru. V sredo se ji je namreč v šoli nekaj omenilo, kako bi bilo, ker v Rim ne moremo, da bi ondi sv. Očetu ustmeno vošili srečo, da bi zvergli skupaj malo soldov ter najeli si v saboto jutro sv. mašo za Nje. Kakor živi ogenj je prešinil našo mladino ta svet. Z res prav ginljivo vneto so prinesli v petek otročaji sicer le male male darilca skupaj, pa nabralo se je toliko, da je ostalo še 1 gld. 20 soldov, ktere ob enem sl. vredništvu „Danice“ ko darek za sv. Očeta priložim. — Komaj se je bilo v saboto zjutraj dobro zdanilo, že je hitela od vsih strani naša šolska mladina, vsa praznično opravljena, proti šoli. O pol 6. uri so se odperle duri šolske sobe; o tri četert na 6 pa so se podali otroci pároma v farno cerkev, kjer so opravili, klečé pred velikim altarjem, vsi glasno cerkveno molitev za papeža, kakor tudi molitev za duhovske in deželne gosposke. Po ti kratki pobožnosti se vzdigne zdaj mladina s šolsko zastavo pároma iz farne v podružno cerkev sv. Frančiška, kjer so ob 6. uri naš verli gospod kateket in kaplan opravili pri altarju mi-

losti polne Marije D. v svojem, učenikovem in vse šolske mladine imenu sv. mašo v ta-le namen: „Ker smo mi nezmožni, romati v sv. Rim, da bi ondi ustmeno vošili srečo k današnjemu, za Njih in za celi keršanski svet tako častitemu, slavnemu in preveselemu dnev, se združimo toraj danes o zgodnji uri v cerkvi sv. Frančiška Ksaverija in pred altarjem nebeške pomočnice Marije D. v vročih željah in iskreni molitvi: Bog naj na predprošnje Marije, vsih Svetnikov, vsih prebivavcev nebeških, vsih duš v vicah in tudi vsih pravičnih na zemlji ohrani našega sv. Očeta papeža Pija IX še mnogo mnogo lét zdrave in čverste, naj jim poterdi moč, da še dolgo dolgo vladajo sv. Cerkev, zmagajo vse njene sovražnike, in naj jih poslednjič vzame, ovenčane z lovorom večne slave, med svoje izvoljene v nebesih, kamor srečno priti naj sv. Oče tudi nam vsim od Boga izprosijo!“ — Med sv. mašo je mladina z orglami sama, in res prav dobro pela razne sv. pesmi, ter dokončala sv. opravilo s Papež-Pijevo himno.*) Ker je bilo zvedilo tudi drugo ljudstvo namen šolske mladine, se je bilo k ti sv. maši snidlo še prav veliko odraslih in se je toraj koj prva slovesnost res prav lepo zveršila. Po sv. maši so šli šolarji zopet pároma nazaj v farno cerkev, so postavili ondi šolsko zastavo na odmenjeno mesto in se potem razšli domú. —

Ko se v saboto opoldan oglasi od našega farnega zvonika angelskega češenja glas, zagromé tudi že naši dobro-skušeni in krepki možnarji, oznanovaje v hribe in doline veseli naslednji dan. Še vse bolj pogosto pa je jelo pokati, in sicer od dveh strani hkrati, ko so ob 3. uri popoldne zopet vbrani zvonovi naših obeh cerkev zaterkali veseli delopust častnemu dnev, kakoršnih je katoliška cerkev v celih 18 stoletjih le še malo praznovala. — Naslednja noč je bila tiha in pokojna tako, kakor pravi sveti večer; le ko je odbila ura polnoči, trije možnarji glasno oznanijo, da prestopil je prag časa sloveči 11. april 1869. In zopet zavladala je sveta nočna tišina. Ko pa zazori rano jutro in se veselo-vbrani zvonovi „k dnevú“ oglasijo, tačas pričnó možnarji od dveh homcev pokati tako, da to umeti zamorejo le taisti, ki so že kdaj priliko imeli sami slišati, kako znajo naši verli streljavci možnarje dobro ter naglo nabijati in zažigati. Ne bom djal, da kaj tacega se nikjer ne sliši, prav lahko pa rečem, da kaj boljšega gotovo malo kje.

Zaznal se nam je bil tedaj sloveči dan, — dan, kterege se je tudi nebo samo veselilo; kajti obsipavalo nas je od jutra do večera s svojimi zlatimi, prijetnotoplimi spomladanskimi žarki, ter vabilo mlado in staro pod svojih višnjevih višav mili obok. Kolikor se je dalo, ozaljšala se je bila za ta praznik tudi naša stara farna cerkev; veliki altar je bil ozaljšan z mnogim kinčem in svečavo; zlasti dobro podal se je nad „tronom“ iz mnogih rudečih lučic napravljeni križ; zagernile so se bile tudi, da bi luči toliko bolj očitno sijale, okna prezbiterja z rudečimi pregrinjali itd. Pri veliki sv. maši in popoldanski službi Božji je bilo streljanja zopet toliko, kakor se ga pri nas le pri redkih redkih cerkvenih slovesnostih sliši. Grom na grom je odmeval in razlegal se na daleč okrog; bobnečih žrel glas je tako rekoč oznanoval, da danes v večnem Rimu sam sveti Oče papež Pij IX svojo zlato mašo obhajajo. —

Po večernicah je imela šolska mladina svojo veselico v tem, da je romala pároma skor eno uro daleč k kapelici Matere Božje v Sušo v zaliloški fari. Prijetno je bilo zlasti iz daljave viditi dolgo rajdo veselih otrók, izmed kterih so med potjo eni peli, drugi v prijaznih

pogovorih pomenkovali se itd. Šolska, in šestero belorudečih zastav, ktere so otroci saboj nosili, vihralo je, majano od spomladanskega vetra, kaj mično v zraku, ter dajalo otroškemu kerdelu nekako vojaško podobo: Pridši v Sušo so otroci naj prej poklekneli krog Marijne kapelice, odmolili glasno litanije in priporočilne molitve Matere Božje, zatim molitev za Papeža in nekoliko očenašev. K sklepu te pobožnosti zapela se je še papeževa himna in tudi več Marijnih pesem. Potem so bili otročaji obdarovani z belim kruhom; tudi ravno v Železnikih nazoči naš rojak blagorodni gosp. Ant. Talar so bili otroke z nekim poživkom razveselili. Naj dobroserčnim darovalcem dobri Bog stotero poverne njihove mile darove! Po zavžiti malici bi se bili otroci še radi malo poigrali, pa čas je uhajal. Toda brez slavo-klicev niso smeli zapustiti romarskega, pa zraven res tudi opanljivo-mičnega kraja. Enoglasno so naj pred zaklicali: „Bog živi našega Očeta papeža Pija IX! Živio! Slava! Živio!“ — zatim: „Bog živi našega svitlega cesarja Franc-Jožefa I! Živio! Slava! Živio!“ — Sledili so potem še slavo-klici na gg. učenike, duhovske in svetne; na dobrotnike itd. Mislim, da mili tibi krajček otročje veselice enacij glasov še ni nikdar čul, radovoljno pa je odmeval jek iz okoličnih dolin otročje slavo-klice. — Zapustivši stermiti griček in priskakljuje v podnožje njegovo, zaklicéjo otroci še enkrat proti Marijni kapelici nazaj obrnjeni, s krepkimi in navdušenimi glasovi: „Oj — živi — Marija! — in Bog! — k' jo — nam — da! Slava!“ — Potem se vzdignejo paroma med petjem in drugim veselim šundrom proti domu. Že je bilo okoli Ave-Marije, ko dospejo veseli otročaji v Železnike. Pri vходу pozdravil jih je možnarjev grom, in ljudje so vreli skupaj, kakor bi kdo vé kako kerdelo obhajalo svoj vhod v naš skriti terg. Trikrat se ustavi šolska mladina: pod spodnjo lipo, blizo farovža, in pred županijskim domom; — povsod ponavljajo se krepki slavo-klici na Papeža, Cesarja, učenike, dobrotnike itd. Med gromom možnarjev odpoje se poslednjič še pred županovim domom Pijevo himna in cesarska pesem, pa večini otročajev domu iti v kljub nastopivše tamne noči ni bilo še nič kaj po volji, klicali bi bili še radi do pozne ure mnogoverstne „živio!“ ko bi jih stariši, kterih se je vse terlo krog otrók, ne bili odpravili in odpeljali proti domu. —

Okoli 9. ure zvečer se poslednjič še enkrat oglasi iz „Snegovnika“ trikratni strel, in koj zatim se prične zažigati tam gori umetni ogenj. Se vé, da tudi ta redko videna reč je spravila še enkrat mlado in staro izpod stréh. Škoda, da je nočni veter lepi umetni ogenj nekoliko oviral; vendar pa se je vidilo marsikaj, kar je bilo dozdej za naš kraj novó. Sklep umetnega ognja je naznanil zopet možnarjev grom, in ljudstvo se je zdajci razšlo po hišah, vendar pa budelo še dolgo v veselih razgovorih, petju in nedolžnem razveseljevanju. Tudi za telesno hrano si je preskerbel za ta dan, kdor je količkaj terpel, kaj boljšega, enako kakor za naj večje praznike. Bil je za naš kraj 11. april res nekako pravo veselo slovesno in družinsko praznovanje, in če smo te slovesnosti za „Danico“ malo bolj natančno popisali, prosimo, naj nam zato nihče kake nečimernosti ali celo baharije ne očita. „Zapisana čerka“ ostane, in Danica nadomestuje Slovencem zlasti v cerkvenih zadevah dobro kroniko, iz ktere bodo potemci še čez stoletja zgodovino naših dni brati zamogli. Gotovo nam bodo tudi drugi kraji popisali veselice 11. aprila, in sej to tudi smejo; kajti še sv. evangelij pravi, da naj se luč ne stavi pod mernik. K sklepu pak naj zapišemo še enkrat: „Bog živi našega svetega Očeta papeža Pija IX še mnogo mnogo lét! Slava! Živio! Slava! —

Rodoljub Podratitovski.

*) Naj omenimo tukaj z dostojno pohvalo, da med drugimi napravi na papeževo himno je tudi g. J. Levičnik enega zložil, in zanesljivo se je nanj pelo o tej priliki. Vr.

Pristavek. Mi pa pristavimo: „Bog živi one, ki so duša tako priserčno lepih slovesnost, ljubo mladino, in vse Železnike! Vr.

Z Dolenskega, 15. aprila. „To je dan, ktereга je Gospod naredil, veselimo in radujmo se!“ Te besede sv. Cerkve so nam 11. dan t. m. prav sosebno veljale. Na vse zgoda, ko so verniki praznično oblečeni hiteli v Božje hiše, se jim je neko posebno veselje kazalo na obrazih. Narava, prebujena iz zimskega spanja, je tako rekoč obhajala svoj prvi praznik; mило nas je pozdravila juterna zarija, da letos še nikoli tako ne, in ko se je prikazalo solnce verh gorá, je rosna travica migljala kakor biserni plajš naše matere zemlje. Znati je bilo, da neko posebno veselje se ta dan v nebesih in na zemlji obhaja. Veselo priterkovanje z zvonovi, pokanje možnarjev, slovesno opravljene cerkve, mило, izverstno, veličavsko petje, vse to je kazalo, da se obhaja prav velik praznik. In res je bil velik praznik, petdesetletnica mašništva sv. Očeta papeža Pija IX, v naših krajih po vsih farnih cerkvah spodobno obhajana. V Ribnici n. pr. so med veliko mašo z asistencijo pokali možnarji, cerkev je bila vsa razsvitljena, pela se je papeževa himna in bil je govor o sv. Očetu.

Po več farah te okolice se ljudje vže pripravljajo za šmarnice, jako se veselé te prijazne pobožnosti. Bog daj, da bi se prav močno razširila. V ribniški fari se ne le v farni cerkvi obhajajo, ampak tudi po podružnicah.

Iz Šentjurja, 16. apr. R. — Veseli spomin zlate maše od vsih pravih kristjanov ljubljeneга vesoljnega pastirja in namestnika Kristusovega sv. Očeta Pija IX smo tudi tu pri nas prav slovesno obhajali, kolikor je na kmetih le mogoče. Že v saboto popoldan so med gromenjem možnarjev zvonovi lepo priterkovaje označevali ljudém za vesoljni kerščanski svet čez vse imenitni in radostni prihodnji dan. V nedeljo je bila vsa služba Božja slovesna; zjutraj peta maša z blagoslovoma, in presv. Rešnjé Telo je potem do opravljeneга popoldanskega opravila celi dan izpostavljeno stalo pobožnim dušam v počesčevanje in molitev. Ob 10. je bila velika služba Božja, peta sv. maša z blagoslovoma in z zahvaljeno pesmijo.

Iz Remšnika, 11. aprila. .k. — Ko se je beli dan prikazal, je začelo doneti in odmevati po lepih in prijaznih hribih Remšnika bernenje milega zvona, kateri je naznanjal juternico tistega velikanskega dneva, kateri bo v zgodovini mili prostor našel.

Dva papeža, Pij VI in Gregor XVI, sta tudi petdesetletnice obhajala; pa takrat ni celi svet tako prijazno oči obračal proti Rimu, središču sv. kat. cerkve, kakor zdaj.

O časih terpljenja se serca kristjanov z veliko veči ljubeznijo polnijo. Stari očetje so prišli in stare matere, akoravno niso pisati znale, prosit in praviti, „o kako rada bi se podpisala, pa pisati ne znam, tedaj prosim, jih naj me podpišejo, podkrižati se pa že znam.“

Veliko se jih je sv. odpustkov vdeležilo. Prihajali so že v saboto popoldne pobožni ljudje „sicut cervus ad fontes aquarum“ k studencu očiščevanja. V nedeljo pa od pervega svitanja do dvanajste ure.

Svečanost v hribih je posvečevalo in serca vernih mehčalo slovesno sv. obhajilo pervencev. Peljali smo jih okoli desete ure med donenjem zvonov in strelbe k kerstnemu kamnu, in so svojo kerstno obljubo slovesno ponovili.

Marsikteremu se je bridka solza uternola čez veli obraz, ko je zaslišal nedolžnih otročičev glas, „odpovemo se hudobnemu duhu“, in ko jih je vidil pred sv. Reš. Telesom kakor angelčke klečati in kerstno svečico jim v rokah goreti.

Marsiktereга je žalost navdala, ko se je zmisil na svoje spomladanske leta, ktere so mu v vihnem morju človeškeга življenja zginole kakor sanje.

Z veselim obrazom so otročiči pri sv. daritvi pervokrat sv. Reš. Telo prejeli in si nedolžne dušice poživili za potovanje proti večnosti. Opoldne so se pri gostoljubnem gospodu župniku tudi telesno poterdili. Takrat so tudi ljudje zložili dar za sv. Očeta, 10 gl.

Iz Kamnika. J. K. *) Bela Ljubljana,
Čern je Kranj,
Pisana Loka,
Kamnik zaspan.

Ni res! Kamnik ni zaspan, svest si je svoje narodnosti, to nam kažejo besede v čitalnici; pa svest si je tudi svoje vere, svest si svoje vdanosti do poglavarja vsih vernih, in to nam kaže svečanost, ktero so verli Kamničani napravili 10. in 11. aprila v slavo petdesetletnice sv. Očeta papeža Pija IX. Veršila se je pa ta svečanost tako-le: V saboto (10. apr.) ob 3 popoldne začne zvoniti po vsih cerkvah, med tem se pa sliši tudi mogočen strel od starega in malega gradú. In to je terpeló še čez uro. Zvečer pa okoli 8 se zopet oglasi strel s starega gradú, in kar ko bi mignil, hiše vsih verlih Kamničanov so razsvetljene, in kdor je veren katoličan, se veseli in raduje. Tudi šolska mladina — se je celi popoldan trudila, da bi okinčala okna mestne hiše, v kateri je šola, pa morala je po povelju c. kr. okrajnega glavarja lučice ugasniti, ktere je bila prižgala. Tako je šolski novi predstojnik v prvo svojo veljavo pokazal; otroci pa so bili grozno žalostni.

Pri blisku luč po oknih se zagleda tudi blisk bajonetov, menda v varstvo nekterih liberalcev, ki niso razsvetili? Kamničani so začudeni popraševali, čimú žandarji hodijo okrog.

Prazen pa je bil strah, nikomur se kaj žalega ni storilo; nekdo je rojil in vpil po mestu: „Živi cesar! Živi papež!“ pa kmalo so ga žandarji odpravili z besedami: Gehen Sie nach Haus; was werdn's hier Spektakel treiben! — Razsvetljeno je bilo mesto čez 10. uro; v nekterih hišah je gorelo do zjutraj. Posebno so se odlikovale hiše gg. Podrekarja, Vanoša, Jana in mnogo družih.

V nedeljo zjutraj ob 2 čez polnoči zadonijo zopet vsi kamniški zvonovi, čuje se zopet strel s starega gradú in veselo in častitljivo se razlega po kamniških planinah. O pol 8 je bila slovesna maša v samostanu, ob 9 pa v farni cerkvi. Olepšane ste bili cerkvi kakor veliko noč, ljudi je bilo polno, zvonjenja in streljanja ne konca ne kraja.

Tako se je veršila ta redka svečanost. Kamničani so pa pokazali, da živo bije v njih sercih vdanost do sv. Očeta, da njih vera ne peša in terdno stoji kakor njihovi snežniki.

Očitna hvala bodi vsim, kateri so si prizadevali, da se je 50letnica tako slovesno obhajala, s čimur pa je tudi mesto samo sebe prelepo počastilo.

Naj še omenim, da tudi po bližnjih farah se je petdesetletnica prav slovesno obhajala, posebno v Tunjicah, Rovih, gornjem Tuhinju.

Bog živi Pija IX še dolgo lét!

Drugo naznanilo pravi, da je prišel g. Š. in zopovedal vse luči v šoli pogasiti, „ker to je demonštracijón zoper Avstrijo.“ Ali po drugi strani se je pa reklo, da je bila marveč prva služba novega šolskega nadzorništva demonštracija zoper cerkev. Ktero je res? — Dalje spis pravi: Naši mestnjani si še ne morejo razjasniti, kako da si je upal Š. v mestni hiši kaj tacega

*) Dobili smo več naznanil, ki jih pa le ob kratkem podamo, da se historični dogodki poznamujajo. Vr.

prepovedati, ker hiša je mestna, otroci mestjanski, le starši so radovoljno dali otrokom svečavo... *)

Dalje popisuje naznanilo, kako posebno lepa je bila zlasti po nekterih hišah razsvitljava in kako veseli so bili ljudje tega. Pri neki hiši so imeli na enem oknu papeževo tujaro, kakor je na sprejemnici „katoliške družbe“ — v transparentu in v kaj zbranih barvah; na drugem oknu pa napis: „Bog živi, ohrani in blagoslovi sv. Očeta Pija IX!“ Na tretjem oknu, vera, upanje in ljubezen itd. Tudi pri V. in J. je bilo močno lepo.

Zopet drugo naznanilo enako pripoveduje in pravi med drugim: „Znano je, da ljudstvo tega mesta in okolice je bogoljubno, torej so ljudje tudi o tej priložnosti dovolj pokazali, da so za sveto cerkev vneti in ljubijo in spoštujejo njenega vidnega poglavarja“ itd.

Iz Planine. Serce vsakega kristjana se mora radosti polniti, ko sliši, kako veličastno se je po svetu obhajal praznik zlate maše sv. Očeta. Mi Slovenci, ki smo zvesti sinovi sv. Očeta, gotovo nismo za drugimi ostali, temuč smo povsod po svoji moči slovesno praznovali dan veselja. To spričujejo dopisi naših časnikov. Tudi pri nas v Planini je bila farna cerkev lepo okinčana in razsvitljena. Pri dopoldanski in popoldanski Božji službi se na bližnjem griču veselo možnarji pokali in pela se je obakrat prav navdušeno „Pijeva himna.“ Pokazali smo Planinci, da za nas ni Rim „eine fremde Macht“, kakor našim Tagblattovcem in liberaluhom.

Ker nam je zadnja „Danica“ naznanila, kako lepo so knezi Hohenlohe praznovali veselo slovesnost, naj tudi jaz omenim par besedic o naših knezih Windischgrätzih. Upam, da mi blagi gospodje, ako jim Danica v roke pride, ne bojo zamerili, da njih blage dela po svetu raznašam, moj namen ni, jim po časnikih slavo peti, ker tega ne potrebujejo, sej so njih dela v pratiki Večnega zapisane. Le zato jih tukaj omenim, da vidijo bravci Zg. Danice, da so naši plemenitaši sploh še zvesti sinovi svetega Očeta, in zato, da se sramuje tista gospoda, ktera svojo učenost zajema iz dunajskih cerkvi sovražnih listov, ter neprenehoma nasprotuje cerkvi in njenim namestnikom. Naši knezi so sv. Očetu poslali lep dar; podpisali so občno adresno do Njih; na dan zlate maše je bil knez z vso družino pri sv. obhajilu, za tim v grajščini pri tih sv. maši, in potem v farni cerkvi pri velikem duhovnem opravilu. Kaj porečejo k temu tisti omikani gospodje, kakoršni se nahajajo tudi večkrat po kmetih, ne le v velikih mestih, in se sramujejo pokazati, da so katoličani, ki niso hotli podpisati vošila sv. Očetu; pa kateri pri procesijah nočejo ukloniti svojih premodrih glav Najsvetejšemu; kateri bi rajši v deželi kugo imeli, kakor jezuite: kaj porečejo taki modrijani k temu, da si visoki knezi, ki so s kraljevimi hišami v bližnji rodbini, ki so Azijo in Afriko prehodili, v čast štejejo svoje imena med podpise prostih ljudi zapisati, ko velja svetu pokazati, da so katoličani? O modrijani! Vaš evangelij je „Preša“ in „Tagblatt“; naše ljudstvo vas pozna, zatoraj vam nič ne veruje, kadar obrekujete osebe in stvari, ki so bile in bodo katoliškemu narodu vedno svete. — Pri nas obhajamo sveti misijon, hvala Bogu, s prav dobrim vspehom. Bog daj, da nam prav obilo sadú obrodi! — Z.

Certice iz Notranjskega. Ko prijazna spomlad zbudí ptice v logih, da začnejo zopet žvergoleti svoje

*) Mi naznanjamo, kar se je dogodilo, nočemo pa segati v tenko vest in oblast predstojnika, kateri naj-ti sam sodi, kaj in koliko si upa pustiti ali dopustiti v dobi „zlate svobode.“ Časniki sicer pripovedujejo, da so se tudi svitli cesar vdeležili veselja preslavne papeževe zlate maše, ker so poslali svoje darove in vošila v Rim; če je pri otrocih razsvitljava politiška demonstracija in bi na pr. sedanji šolski predstojniki sami pred 30 leti v enakem primerljivi bili drugač delali. — to morebiti ni težko razsoditi, pa naša naloga ni razsojevati. Vr.

mile pesmice, in ko se začne travnik in gojzd oblačiti v mlado zelenje, je vsaka stvar vesela. Tudi človek, če ima še količkaj občutljivo serce, ako mu ni nezgoda ali strast umorila vse zmožnosti spoznati in hvaliti v prelepi naravi modrost in mogočnost Stvarnikovo, ne more merzel ostati, ne more v samotni izbi sedeti, temuč neka neznana moč ga vabi in vleče pod milo nebo, da se navžije prijetnega pomladanskega zraka. In ravno danes je dan, da si ga, dragi bravec, lepšega misliti ne moreš. Sklenil sem torej z dvema dragima prijateljema obiskati Škocijan — ne tistega Škocijana, kjer se bobneči valovi „Reke“ v zemljo vlivajo, zopet prikažejo, zopet skrijejo, da potem pri morju beli dan pozdravijo; ampak Škocijan med Planino in Cerknico. —

Naj bolj čudna pokrajina mile nam Slovenije je stran Notranjska, ker tukaj ti kaže in razgrinja natora nad zemljo in še bolj pod zemljo svoje čuda. Ena tih naravnih lepot je Škocijan. Da ga obiščemo, smo stopali iz Planine, skozi Unec proti gojzdu. Ko smo pol ure od Unca prestopili železnico, je postala pot, ali boljše da rečem, steza, zeló pusta in kamnita; nekoliko časa pelje ta kolovoz v reber potem vedno navzdol. Med prijaznimi pogovori smo kmalo dospeli do cilja našega kratkega potovanja.

V tibi samoti, v kateri daleč okrog ni človeškega stanovanja, ktero le moti vedno šumenje in bučanje potoka in pa žvergolenje ptic, stojijo žalostni ostanki cerkve sv. Kancijana ali Kocijana in pa podertine neke hiše, naj berže nekdanje mežnarije. Zadnji konec cerkve, kjer je stal veliki altar, je še dobro ohranjen in pokrit. Še je ploša altarjeva na mestu, še ste podobi ss. Kancijana in Florijana na podertem altarju, in gotovo ni še prav mnogo lét, kar se je tukaj zadnjikrat presveta daritev opravljala. Neka čudna otožnost človeško serce navdaja, ko stoji na nekaj svetem, zdaj razdjanem mestu. Pred cerkvijo sv. Kocijana je bila nekdanj še druga kapela, sv. opatu Benediktu posvečena. Krog cerkve je bilo pokopališče, menda le za mežnarjevo družino, ki je imela hišo blizo cerkve. Zdaj je vse razderto in poderto in le kup kamenja kaže, kje je vse to stalo. Za vladarja cesarja Jožefa se je zapustila cerkev in jela se je podirati; nekaj časa so ljudje le še kapelico nad velikim altarjem popravljali, in zdaj je tudi ta le stara podertina. Tako uniči zob časa vsako stvar in tudi svetiščem ne prizanaša. Ljudje so nekdanj to cerkvico zeló spoštovali in še dan danes se stari možje spominjajo, da so hodili ob času hude suše semkej pomoči in potrebnega dežja prosit, pa da so na priprošnje sv. Kocijana usliševani bili.

Naj bolj čudno je pa, da so cerkev in poslopja zidane bile na silnem velikanskem natornem mostu, pod katerim se penijo in bučijo razserdeni valovi nekega potoka. Vervral je iz cerkniškega jezera, tekkel potem nekaj časa pod zemljó, in čertert ure od tod je beli dan zagledal. Mirno so se njegovi valovi valili do visokega, zidu podobnega skalovja, ktero je nekdanj cerkev nosilo, in s silnim šumenjem se vlivajo zdaj pod velikanski po modrem Stvarniku v skalo vdolben most, ter na drugi strani stermega, mnogo sežnjevisocega natornega zida kakor izpod visokega mostú zopet na dan pribučijo. Po skalovju butajo valovi kakor beli sneg po streljaj dolgem, okrog in okrog s hribi obdanem kotlu, in bobnijo na kraju kotla v drugo velikansko jamo, ktera je vsekana v stermo in visoko pečino, iz ktere v dolino pogledati človeka groza sprehaja. Voda, ki se tukaj v jamo vliwa, pride menda še le v Planini na svitlo. Pravijo, da se v tej jami nahaja mnogo lepih kapnikov ali stalaktitov, v katerih človeška domišljija mnogoverstne podobe raznih reči meni zagledati, ravno tako, kakor v jami Postojnski. Daleč v jamo se ne more, ker vedno

tesneje postaja in ker se voda iz skal v globine preliva. Pa jaz in moja tovarša nismo v jamo stopiti mogli, ker je bilo jako mnogo vode in ker nismo potrebne čolničarje imeli. Nismo se mogli nagledati naravne lepote. Tib, od sveta oddaljen kraj, v temnem gozdu, bučanje in šumenje valov, na silnih prepadih žalostni ostanki dveh cerkvic so obudili nam v sercih nekako žalostne misli, nekako tožne čutila, in dolgo smo stermeli v prepad, kateri požira bistre valove šumečega potoka. Dva kmečka fantiča, ktera sta nas spremljala, sta zapela par slovenskih pesem „Po jezeru“ in „Otok bleški“ s prav čistim in milim glasom; podpirala sta ju moja tovarša. Poživivši se s koscem kruha in kozarcem vina, kar smo seboj prinesli, smo se vernili proti domu, prav zadovoljni s tem, kar smo na današnjem sprehodu vidili.

(Konec nasl.)

Iz Maribora A. V noči od 13—14. t. m. ste bili iz stolne cerkve ukradeni dve srebrni monštranci in s srebrom ter kameni nakinčen križec s svetinjami od sv. križa. Ena ukradenih monštranc, v kateri je bilo presv. Rešnje Telo, ki ga je brezbožna roka na altarcu pustila, bila je posebno lepega gotiškega stroja. V cerkev je prišel hudodelnik z vetrihom, ki je bil drugega dne pri postranskih vratih zunaj cerkve najden. — Ravno ta teden so se godile še druge homatije, ki očitno kažejo, kakov sad da v novi liberalni dobi zori. Umerl je namreč v bolnišnici tukajšnji star ključar iz železniške tovarne, ki je prijazne opomine, z Bogom se spraviti, z bogokletnimi psovkami in psovanjem odbijal, češ, da med njim in Kristusom itak posebnega razločka ni, ker je obema Emanuel ime itd. Očitno se je tedaj kristjanskemu značaju odrekal in tako tudi v večnost šel! — Vsled tega se mu je kristjanski pogreb na toliko vskratil, da se mu ni zvonilo in ga duhovnik ni k pogrebu spremil. — Pa čujte, kako je liberalizem bogokletnežu svetil in kadil. Luterani so posodili križ, ki se je nesel pred tistim merličem, ki je Križanega psoval; so ogernili tudi rako z mertvaškim zagrinjalom, in eden rokodelcev je nosil venec na podzglavnici. Na pokopališu je pa govoril vrednik „Marburgerce“, Fr. Wiesthaler, hvalil zamerlega, in razkazoval vero svojo in obertniškega društva, kateremu je načelnik. Za one, ki nemški umejo, podajemo v opombi *) nekoliko mastnih fraz tega suhoparnega govora. — V posebnem članku hvali čversti značaj pokojnega, ki se ni dal omamiti in pregovoriti, temveč je svojemu prepričanju do smerti zvest ostal. Ob koncu člankovem pa še posebno svoj greben vzdigne, češ, da je ta dan v Mariboru prosto, zgolj človeštvo nad cerkvijo častito zmogalo!

Tako govori in ljudem vero spodkopuje človek, ki je bil sam nekdan katoličan, celó seminarist v graškem semenišču, potlej pa l. 1848 frajgemeindler v Švajci; slednjič, ko je duh liberalizma po Avstrii huje veti začel, je prišel pa v Maribor, in je zopet zaradi ženitve svojo vero spremenil in luteran postal. — In takov človek se hrusti s čverstim prepričanjem, ter prežvekuje Mariborčanom že leta in dni svoj verski komis! —

18. t. m. okoli štirih po poldne se je grozovito vreme nad mestom razsulo. Gromelo je, ne kakor sicer

*) Emanuel B. war ein fleissiger Arbeiter, fröhlicher Gesellschafter, ein guter Kamerad. . Er war noch mehr, er war ein freisinniger Mann. . Er war noch mehr: er war ein felsenfester Charakter. . Den Lieblingspruch: „Hütet euch vor den Heuchlern und Pharisäern“ hat er bis zum Tode bethätiget. Die Thränen, die in euern Augen brennen, sind unser Weihwasser; die Gedanken, die bei Erinnerungen an dich durch unsere Seele ziehen, sind unser Gebet. Die Hand, die jetzt Erde streut auf deinen Sarg, ist eine Freundeshand (kako pa da; similis similis gaudet!), si segnet dich!“ —

Res primerna „žegnana voda“, primerna molitev za tako smert; ali vse to je strašno znamenje za njega in uje. —

po odstavkih, ampak neprenehoma kakih 20 minut, potem je pa lilo drobne toče, da je bilo grôza gledati. Poznalo se bode že na vinski terti. —

Iz Tersta. Prečast. teržaško škofijstvo je v škofijskem listu mesca sušca prosilo vse č. gg. duhovne, da bi zraven družih odkazanih slovesnost tudi za sv. Očeta maševali in sicer, katerih maša za farmane na veže, v nedeljo (11. aprila), drugi pa kje že v saboto (10. apr.). — Omenjeni list je prinesel izverstno slavno pesem (116 distichov) za petdesetletnico Pija IX od učnega prošta dr. Jož. Šneiderja. — Konec svečana je umerl č. g. Juri Dobrila, duhoven v pokoju. R. I. P.

Ali so tudi ti „verfehlt“? „Tagblatt“ je svojo samogrizno revo in nadlogo tudi s tem pokazal, da je Herderjevemu citatu v adresi katol. društva do sv. Očeta nasproti postavil drugi citat Herderjev, kjer ta filosof unemu v adresi nasprotno govori. S tem nam je „T.“ še bolj pojasnil, kar tako vsak vé, da namreč l. tistemu, kateri ne stoji na podstavi katoliške cerkve, v vsaki priliki spodersne in v nove nasprotja pade, če je tudi „filosof;“ — 2. da „Tagblatt“ o vsaki priliki svoje „lepo serce“ do cerkve pokaže, če bi jo imel tudi s kljuge sneti. Noben človek vsih naukov neverskih modrijanov ne poterdi, in kolikrat jih citirajo v posameznih primerljivejših cerkveni učeniki, pridigarji id.! — Ker ima pa „Tagblatt“ toliko veselje besede griziti, naj mu tudi mi nekoliko citiramo o samem Piju IX, kterege on ravno takrat iše gerditi, ko ga vesoljni svet preslavlja. — „Kdor je Pija IX vidil, ne more, da bi ga ne častil.“ (Protest. prof. Plitt, 2. apr. 1866.) — „Prestol sv. Petra sloni na podstavi, ki je človeška moč nikoli ne more razdijati in ne pretresti... Pij IX je toliko storil za Italijo in za Cerkev.“ (Lett. di Garibaldi all' intern. al Bras., 20. oktob. 1847.) — „Pij IX, najvišji Pij, je eden naj gorečnejših papežev, ki so kdaj zasedali prestol sv. Petra. Serčno in blagodušno je vedil braniti svoje pravice...“ (Kamilo Kavúr v Risorgim. 14. pros. 1848.) — „Bog je dal Italii Pija IX.“ (Karol Alb. 23. sušca 1848.) — „Pij IX je sv. Oče v besedah, v pohlevnosti, v prizanašanji.“ (Bett. Ricasoli, 10. kim. 1861.) — Ne morem si kaj, da ne bi vidil v Piju IX naj ljubeznjivšega, naj bistroumnejšega vladarja.“ (John Russel, 4. maj 1860.) — „Častitljivega starčeka, ki je nad papeštvo zvil svetlobo svojih čednost, tarejo britkosti, in še pomočkov za življenje nima.“ (Thiers v postavodaj. zb., 4. grud. 1867). In še več dalje. Gl. „Unità catt.“ 11. aprila 1869... Tudi k tem citatom papeževih nasprotnikov „T.“ lahko nasprotnih najde od ravno tistih móž, kolikor hoče; ali so pa mar zato manj resnični? —

Razgled po svetu.

Petdesetletnica Pija IX. Svet je pokazal o Pijeju petdesetletnici, da je bolj katolišk, kakor pa bi marsikteri radi. Toliko se je godilo in toliko se piše od vsih strani o slovesnostih petdesetletnice, da človek ne vé, kje začeti in kje jenjati, kaj povedati, kaj opustiti pri toliki obilnosti prelepe tvarine. Povemo naj torej saj sem ter tje kaj iz raznih krajev, kar se bere po časnikih, zlasti v „Unità catt.“

Rimljani so jeli vošiti sv. Očetu že nekatere dni pred praznikom. 8. apr. so bile pred njimi rimske gospé s svojim hčerkami, ki so jim prinesle mičnih daril. 9. aprila so sprejeli meščanske poslanstva. Na večer je sv. Očetu rimsko starašinstvo darovalo prelep zlat kelih z dragimi kamni v imenu rimskega mesta. Ministerski papežev zbor je podaril napersni križec z dragimi kamni s ceno 30.000 lir.

Tudi Amerikanci so prinesli prelepih darov za imenitni god, — med drugim čisto zlatega goloba; cena zlata teh darov se šteje čez 800.000 frankov.

Pervi dan slovesnosti, ki je odsevala iz Rima po vesoljnem svetu, je bil 10. aprila, dan molitve, dobrih del in praznovanj. To je dan, ob katerem je bil pred 50 leti ravno veliko saboto mladi Janez Mastaj Feretti mašnik posvečen. Milgsp. Kaprano, posvečeni škof Ikonski, mu je bil roke položil na glavo, in angeli v nebesih in ljudje na zemlji so peli aleluja. In gosp. Janez Mastaj je premišljeval noč in dan postavbo božjo, veroval kar je bral; učil, kar je veroval; spolnoval, kar je učil, — tako da si ga je Jezus Kristus izvolil namestnika na zemlji in očeta vsem vernikom, z imenom Pij IX. O, hvalimo Bogá, ki je dal Cerkvi tega velikega papeža! (Unitá.) On je „naj višji Pij, eden naj gorečnejših papežev, ki so kdaj zasedali stol sv. Petra,“ kakor je pisal sam Kamilo Kavúr. Toda kaj poreče premodri „Tagblatt“, ki je bil undan zavoljo Herderja v adresi našega katol. društva tako široko usta odperl, ako bomo nasprotnike navajali v prid sv. Očeta? Ne bojte se: Pij IX je mož, ki so zmožni tudi nasprotniki mu častljivo spričevanje dajati, kateri imajo še kje kako iskrico blagodušnosti. Sicer pa jo rogovilež to govoril še l. 1848.

Enajsti dan aprila je bil dan darovanja, dan nove maše. Pred 50 leti so sv. Oče prvo mašo opravili pri sv. Ani mizarski zraven ubožnice imenovane „Tata Giovanni“ (Očka Janez). Novi mašnik je prosil včlovečeno Besedo za sv. Cerkev, da naj jo vmiri in zedini (pacificare et adunare). In večna Beseda je dala svoji Cerkvi papeštvo Pija IX, pod katerim ima Cerkev posebni znotranji mir in tako preljubeznjivo zvezo škofov s papežem in pravih vernikov s škofi. Dvanajsti dan aprila je dan zmagoslavja. Ta dan so se bili sv. Oče leta 1850 povernili v Rim, od koder jih je bilo pregnalo hudodelsko puntarstvo. Leta 1855 ravno ta dan pa so bili pri sv. Neži oteti očitne nesreče, ko se je bil pri zbrani veliki množici neprevidoma pod vderl. Pij IX. je bil varen pred letečo pšico, ktero je za njim degal Macini, degal Garibaldi, — varen pred nasprotnikom, ki se potuhnjeno okrog plazi v mraku.

(Konec nasl.)

Razne novice. Baltimorski škof je poslednje nedelje unega mesca po raznih krajih birmal 1138 ljudi, med njimi 136 spreobrnjenecv. — Med metodisti in babtisti v Taylor's Creeku je precejšen šum, ker toliko njih ovčic iše pribežališa v katoliški cerkvi. — Med katoliškimi mladenči in možmi v amerikanskem Dayton-u se oživlja Kolpingov duh. Zbirajo se v „katoliško družbo“ nemški mladenči čez 16 lét, in možje zamorejo biti častni udje. —

Iz Ljubljane. V Rim, kolikor nam je znano, sta bila šla od tod gg. Stanislav Šranec, kapl. na Brezovici, in bukvar Henrik Ničman, ki sta v saboto domú prišla. Oddala sta vošilo „katol. družbe“ kardinalu Reisach-u, ker gr Thun-a nista mogla dobiti, akoravno sta ga dvakrat iskala in je že poslednji čas prihajal. Pred sv. Očetom sta bila z drugimi vred v nedeljo (11. aprila) popoldne ob petih. Ne moreta prehvaliti, kako častljivo je vse bilo in kolike sile ljudstva je bilo v Rimu.

Sveto leto. Pri malo katerem opravilu je tako potreba občne molitve kakor o vesoljnem cerkvenem zboru, torej so sv. Oče ravno v god svoje petdesetletnice podelili katoliškemu svetu nepričakovano milost: razpisali so namreč „Sveto leto,“ ki se bo pričelo 1. rožnika (jun.) tega leta, in terpelo bode do dné ko se bode vesoljni cerkveni zbor dokončal. Ta zbor se prične letos v praznik neomadežanega spočetja ali 8. grudna, kakor je znano.

Za Šmarnice naj bodo priporočeni letniki 59, 61,

63, 65, kakor tudi g. Škoficove od sv. Jožeta, g. Volčičeve nedeljske itd. Preobložen z delom sem prepoznal misliti, da bi nove dal na svitlo, dasiravno imam več rokopisov. Šmarnice silo veliko dobrega storé za pravo oliko naroda in blagoslov Božji nad-nj kličejo, gotovo dobro storé, kjer jih obhajajo. Vr.

Novi župan ljubljanskega mesta, dr. J. Zupan, je bil pretečeni ponedeljek vmesten.

Pri sv. Lorenci ob Temenici so bojda živoslavno proslavili zlato mašo sv. Očeta.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Čast. g. Fr. Waldekerju je podeljena duhovnija Boštanj, in Radeče so razpisane 20., Topol pa 16. t. m.

V lavantinski škofii. Č. g. Mat. Rubin je postavljen za provizorja v Vuharjem; č. g. Jož. Gajšek pri sv. Ožbaldu na Drav. polji; in č. g. Fr. Pintar pri sv. Jerneju blizo Konjic. — Prestavljeni so čč. gg.: J. Jakopina v Ribnico, And. Kajtna k sv. Janžu pri Dravbergu, Mih. Lapuh v Podsredo, And. Urek v Loko, Jož. Sever v Makole, Jož. Reisp v Laporjah, Ant. Kocuvan k sv. Lovrencu v Slov. gorice, Jur. Pečar v šent-Jurji pri Celju za II, Vinc. Bizjak k sv. Jakobu v Dolu, Jož. Masten v Koprivnico, Ant. Pohleven v Dramlje, Pet. Erjavec v Konjice, Ben. Juri v Ponikvo, Fr. Rožker k sv. Mikl. pri Ljutom., in Fr. Ferk k sv. Jakobu na Goričkem. — Umerl je č. g. Alojzi Poterč, kapl. v št. Jurju pri Celju. R. I. P. — V pokoj stopita čč. gg. Mikl. Bratuša, župnik pri sv. Lovr., in Jož. Bohanec, benefic. pri sv. Ožbaldu na Drav. polju.

Dobrotni darovi.

Za svetega Očeta. Duhovnija pri sveti Trojici 11 gl. v dan zlate maše. — Iz notranj. Ternovega: T. G. 5 gl., T. K. 1 gl., J. V. 1 gl., J. Vr. 1 gld. 8 kr.: „S. Pater! Constantia Tua roborat nos.“; farani 15 gl. 12 kr.: „Blagoslovi nas, Oče, da bomo stanoviti in nas ne zapeljejo krivi preroki, ki lazijo okoli nas;“ šolarčki 2 gl. 20 kr.: „K Tebi. Oče! pribežimo, moli in prosi za nas!“ Skupaj 25 gl. 40 kr. — Iz Polhovega gradca po preč. gosp. fajm. J. F. 40 gl.: „Sv. Oče! blagoslovite sv. misijon Pogradske fare, kateri se je obhajal od 30. sušca do 8. mal. trav. 1869, da vreden sad stanovitosti obrodi!“ Anica Pustaverh 1 terd. za 2 gld. st. den. — Mokronoška fara z duhovni vred 15 gl. v pap., 1 terdnj. za 1 gl. 50 kr. in „Blagoslovite nas, sv. Oče! za pobožno življenje in srečno smert.“ Iz Trebelnega g. J. Š. 6 gl. sr.: „Sv. Očetu, naj tudi moja faro blagoslové. — Deška šola v škofji Loki 12 gl. 50 kr. — Iz Vinice 4 gl. „v znamenje češenja do sv. Očeta“ M. Š. fajm. — G. J. Volčič 10 gl.: „Sv. Oče! blagoslovite in molite za nas.“ — Nekteri farmani na Radonici 3 gld. — Iz št. Vida pri Zat. Ter. Pet. 1 st. dvajs. in 50 kr. sr. Prosi sv. blagoslova za vredno prejem. ss. zakramentov. — Piju IX sv. Očetu in zlatomašniku iz Preloke: 5 frankov v zlatu, 5 gld. v sr. dvajs. in 10 kr. a. v. Prosimo blagoslova za srečno zadnjo uro, za odpušanje grehov, in da bi bili dobre ovčice ter pobožni otroci Marije preč. Dev. Fara Žalna 22 gl. Železniška pridna šola 1 gl. 20 kr.

Za afrik. mis. Marjeta Jenko iz Zagreba 2 gl. — Iz Trebelnega 4 gl. — M. Erjavec 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovavci.

G. Sl. pri sv. K.: Kmali prejmete, če že niste. — (Ako bi bila zastran naznanilo darov ali v čimur si bodi pri kom kaka bistvena pomota, prosimo, da bi se nam naznanilo.) — Več dopisov pride zavoljo obilnosti tvarine prihodnjč. — G. Bal. Št. v Z.: Bo kmali. — G. J. Kerš.: Ravno prejeli, drugo pot.